



Berättelse om verksamheten i Europeiska unionen under 2012

Till utrikesutskottet

Utrikesutskottet beslutade den 11 april 2013 att ge bl.a. försvarsutskottet tillfälle att yttra sig över Årsboken om EU, regeringens skrivelse 2012/13: 80 Berättelse om verksamheten i Europeiska unionen under 2012 och följdmotioner som väckts med anledning av skrivelsen i de delar som rör utskottets beredningsområde.

Försvarsutskottet har beslutat att yttra sig över skrivelsen i delar som rör försvarsutskottets beredningsområde samt över motionerna 2012/13: U12 (S) yrkande 25 och 2012/13:U13 (SD) yrkande 5.

Försvarsutskottet föreslår att utrikesutskottet avstyrker motionsyrkandena. I yttrandet finns tre avvikande meningar (S, SD, V).

Utskottets överväganden

Skrivelsen

Frågor som faller under försvarsutskottets beredningsområde behandlas i skrivelsens avsnitt 9.1 om den gemensamma säkerhets- och försvarspolitiken.

I avsnittet anförs att EU:s militära och civila krishanteringsinsatser inom ramen för den gemensamma säkerhets- och försvarspolitiken är ett konkret uttryck för unionens vilja och förmåga att bidra till fred och säkerhet i konfliktområden. Under 2012 har EU:s engagemang för fred och säkerhet i Afrika utvecklats med nya insatser runt Afrikas horn, i Sahel och Sydsudan. Sammanlagt bedrevs under året 16 insatser i Europa, Afrika och Asien. Sverige deltog i samtliga insatser.

I avsnittet framhålls vidare att EU:s förmåga att bidra till internationell fred och säkerhet är beroende av effektiva strukturer och kapaciteter för att besluta, planera, bemanna och genomföra militära och civila insatser. Regeringen redogör i skrivelsen för hur arbetet med att säkerställa EU:s tillgång till militära kapaciteter för internationell krishantering har fortsatt under 2012, bl.a. genom arbetet inom Europeiska försvarsbyrån (Eda) som Sverige aktivt stödjer. Eda har fortsatt att stödja medlemsstaterna med fokus på att utveckla samutnyttjande och gemensamt ägande av militära förmågor som ett instrument för att kunna bibehålla den militära förmågebredden. En frivillig uppförandekod om att inlemma samarbete i de nationella planeringsprocesserna har antagits för det fortsatta arbetet. I december 2012 gav EU:s stats- och regeringschefer kommissionen och den höga representanten i uppdrag att rapportera om initiativ och utveckla förslag om hur den gemensamma säkerhets- och försvarspolitiken kan stärkas och tillgängligheten till civila och militära förmågor säkerställas. I det senare ingår även att se hur försvarsindustrin och försvarsmaterielmarknaden kan utvecklas. Underlaget, som ska tas fram i samråd med medlemsstaterna, ska ligga till grund för en diskussion vid Europeiska rådets möte i december 2013.

Motionerna

I motion 2012/13:U12 av Urban Ahlin m.fl. (S) yrkande 25 om den europeiska försvarsindustrin framhålls att Sverige ska vara en aktiv part i mellanstatligt samarbete kring försvarsfrågor och frågor som gäller civil krishantering. Motionärerna menar att det är positivt om Europas länder utnyttjar sina resurser på ett mer effektivt sätt, genom sammanslagning och/eller gemensamt utnyttjande av resurser. Dock är det viktigt att hävda Sveriges och andra staters självständighet och att samarbetet bygger på frivil-

lighet och förtroende. Sverige ska ta aktiv del i att stärka Europas försvarsindustri genom att uppmuntra och stödja svensk medverkan i industriellt samarbete som också gynnar svenskt försvar och svensk säkerhet. Den svenska försvarsindustrin har ett mångårigt och unikt kunnande som gör Sverige till en självklar deltagare i utveckling av Europas framtida försvarsindustri och kan bidra till att utveckla en mer integrerad, hållbar och konkurrenskraftig industri. Motionärerna anser att Sverige ska delta i genomförandet av direktiven om offentlig upphandling och om överföringar inom EU men förbehålla sig rätten att göra undantag för delar som är av väsentlig säkerhetsmässig betydelse för landets försvar. Samarbetet ska ske på mellanstatlig nivå och bygga på frivillighet och förtroende.

I motion 2012/13:U13 av Björn Söder m.fl. (SD) yrkande 5 framförs att motionärerna inte kan ställa sig bakom den utveckling inom EU som innebär att alltmer av utrikespolitiken förflyttas från respektive medlemsland till EU och EU:s utrikes tjänst. Sverigedemokraterna är inte principiellt emot deltagande i internationella insatser och ifrågasätter inte att flera av de insatser som EU utför har goda syften, men ser med oro på att Sverige alltmer engagerar sig i internationella militära insatser som är beslutade på EU-nivå. När ett överstatligt EU beslutar om militära insatser där riksdagens inflytande är begränsat innebär det i praktiken att Sverige är med i en militär allians, menar motionärerna. Det är tveksamt om denna förändring i svensk utrikespolitik är förankrad hos det svenska folket, anför man. Regeringen bör därför inom EU verka för att säkerhets- och försvarspolitikerna i huvudsak ska ligga på respektive medlemsland och för att samarbete ska ske på mellanstatlig basis, om det är nödvändigt i stora frågor.

Svenskt deltagande i internationella insatser

Gällande ordning

Den gemensamma försvars- och säkerhetspolitiken är en del av EU:s gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik (GUSP), som är ett mellanstatligt samarbete. Beslut som har militära eller försvarsmässiga konsekvenser fattas enligt gällande fördrag med enhällighet, och varje medlemsstat har därmed vetorätt i dessa frågor. Vidare är regeringen enligt svensk grundlag skyldig att samråda med riksdagen i EU-frågor, och svensk medverkan till ett beslut i EU:s ministerråd om en insats föregås alltid av samråd mellan regeringen och riksdagen i EU-nämnden. Om det rör sig om ett bidrag med svenska väpnade styrkor krävs riksdagsbeslut, eftersom regeringsformen anger att regeringen inte får sända svensk väpnad styrka utomlands utan riksdagens medgivande (15 kap. 16 §). Inför varje militär insats som Sverige deltar i lämnar regeringen en proposition till riksdagen med uppgift om hur många personer som kan skickas från Sverige för att delta i insatsen, under hur lång tid det svenska bidraget kan ges och hur insatsen ska finansieras. Vidare lämnas information om bakgrunden till regeringens

vilja att Sverige ska delta i insatsen, vilka förberedelser för insatsen som har gjorts och vilken folkrättslig grund insatsen vilar på. Enligt den etablerade ordningen är det en förutsättning att det finns ett mandat från FN:s säkerhetsråd för Sveriges deltagande.

Tidigare behandling

Utskottet har tidigare behandlat den övergripande frågan om svenskt deltagande i internationella insatser, senast i samband med behandlingen av regeringens förslag om den nordiska stridsgruppen 2015 (bet. 2011/12:FöU8). Utskottet framhöll då att EU:s gemensamma säkerhets- och försvarspolitik ska tillförsäkra unionen en operativ civil och militär kapacitet för att utanför unionen bevara freden, förebygga konflikter och stärka den internationella säkerheten i enlighet med FN-stadgan. Resurserna ska tillhandahållas av medlemsstaterna. Utskottet anförde vidare att Sveriges framtida säkerhet numera bygger på gemenskap och samverkan med andra länder och att Sverige ska tillhöra det europeiska samarbetets kärna och driva på utvecklingen i GUSP.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vill erinra om de gällande rättsliga förutsättningar och politiska beslutsprocesser som redovisats ovan. Utskottet delar mot den bakgrunden inte motionärernas bedömning att det europeiska säkerhets- och försvarspolitiska samarbetet präglas av överstatlighet eller att riksdagens inflytande över beslut om svenskt deltagande i internationella militära insatser är begränsat. Utskottet har tidigare framhållit att EU:s gemensamma säkerhets- och försvarspolitik ska tillförsäkra unionen civil och militär kapacitet för att utanför unionen bevara freden, förebygga konflikter och stärka den internationella säkerheten i enlighet med FN-stadgan och att resurserna ska tillhandahållas av medlemsstaterna. Utskottet vidhåller denna uppfattning och anser att svenskt deltagande i fredsfrämjande insatser också handlar om att främja vår nationella säkerhet och svenska intressen. Mot denna bakgrund anser utskottet att motion 2012/13:U13 yrkande 5 bör avslås.

Europeisk försvarsindustri

Bakgrund

På EU-nivå har kommissionen under senare år arbetat för att skapa en inre marknad också för försvarsmateriel. Kommissionens meddelande om en strategi för en starkare och konkurrenskraftigare europeisk försvarsindustri (KOM(2007) 764 slutlig) utgör tillsammans med två direktiv från 2009 om överföring av försvarsrelaterade produkter inom EU respektive upphand-

I utskottets yttrande (2010/11:FöU2y) över regeringens förslag till genomförande av försvars- och säkerhetsupphandlingsdirektivet anfördes att en konkurrenskraftig industri behöver en väl fungerande marknad även på det försvarsindustriella området. Utskottet gjorde bedömningen att direktivet och lagförslagen främjar utvecklingen mot en mer öppen och fri försvarsmaterielmarknad inom EU, och välkomnade därmed initiativet. Sverige har, framhöll utskottet, i förhållande till landets storlek och försvar fortfarande en omfattande och kvalitativt framstående försvarsindustri. Huvuddelen av försvarsindustrins omsättning är exportrelaterad. Svenska staten och försvaret är numera inte den helt dominerande kunden. En öppnare och mer transparent marknad med lika, rättvisa och sunda konkurrensvillkor är därmed en fördel för – och inte ett hot mot – den svenska försvarsindustrin. Samtidigt betonade utskottet att medlemsländernas försvar fortfarande är en rent nationell angelägenhet, trots ett fördjupat försvarssamarbete inom EU. När det gäller frågan om att tillvarata väsentliga nationella säkerhetsintressen förutsatte utskottet att regeringen noga följer rättsutvecklingen av direktivet, även i andra länder inom EU, och informerar om denna. Detta för att göra det möjligt för upphandlande myndigheter att göra korrekta bedömningar om när det föreligger väsentliga svenska säkerhetsintressen som gör det möjligt att tillämpa undantagsregeln. Utskottet förutsatte vidare att regeringen i varje konkret situation noga analyserar huruvida svenska säkerhetsintressen motiverar att undantaget används. Utskottet ville på detta sätt understryka vikten av att regeringen säkerställer det svenska säkerhetsintresset. Utskottet ansåg vidare att det är angeläget med en uppföljning och utvärdering av hur den nya lagen tillämpas av de upphandlande myndigheterna i Sverige och med en undersökning av hur upphandlingsdirektivet efterlevs av andra länder inom EU.

I samband med behandlingen av regeringens skrivelse angående Riksrevisionens granskning av försvarets internationella materielsamarbeten (bet. 2011/12:FöU3) samt motioner om försvarsindustristrategier, träffades en uppgörelse under bred samsyn i utskottet. Utskottet anförde att en effektiv materielförsörjning är en viktig faktor för säkerställandet av den nationella säkerheten och ställde sig bakom den aktuella materielförsörjningsstrategin. Utskottet konstaterade att det är Försvarsmaktens operativa behov som ska styra anskaffningen av materiel. För att snabbt kunna möta uppkomna behov är det av vikt att såväl ledtider som ekonomiska bindningar i materielförsörjningen reduceras för att tillgodose insatsorganisationens behov. Samtidigt förutsatte utskottet att regeringen definierar de nationella säkerhetsintressen som enligt EU:s regelverk kan motivera avsteg från konkurrensupphandling och inleder ett långsiktigt utvecklingsarbete, i enlighet med vad utskottet tidigare uttalat. Utskottet underströk regeringens ansvar för arbetet och att regeringen löpande ska informera och redovisa detta för riksdagen. Därmed ansågs intentionerna i motionsyrkandena om säkerställande av svenska säkerhetsintressen och en försvarsindustristrategi vara delvis tillgodosedda.

Kommissionens uppföljning

Kommissionen har publicerat uppföljningar av direktiven på försvarsmaterielområdet, där rättsläget i medlemsstaterna kommenteras. Vad gäller försvarsupphandlingsdirektivet konstaterar kommissionen i sin rapport (KOM(2012) 565 slutlig) att de flesta av de 23 medlemsstater som hade införlivat direktivet i juli 2012 hade gjort det korrekt, inklusive utformningen av undantagsklausulen. Kommissionen kommer även i fortsättningen att övervaka införlivandet av direktivet för att se till att EU-lagstiftningen följs fullt ut, och därefter prioritera övervakningen av tillämpningen av direktivet. Senast i augusti 2016 ska kommissionen rapportera om genomförandet till Europaparlamentet och rådet. Kommissionen ska särskilt utvärdera direktivets inverkan på försvarsmarknadens öppenhet och styrkan i den europeiska försvarsindustriella basen, med beaktande av situationen för små och medelstora företag.

Regeringens arbete

I februari 2013 gav regeringen Försvarets materielverk (FMV) i uppdrag att redovisa hur försvarsupphandlingsdirektivet har genomförts och tillämpas i ett tiotal länder (Fö2013/282/SSP). I redovisningen ska särskilt beaktas bl.a. om det i de aktuella länderna har utarbetats en nationell strategi för att identifiera och belägga väsentliga säkerhetsintressen och i vilken typ av dokument den strategin i så fall kommer till uttryck. Uppdraget är ett led i det långsiktiga utredningsarbete kring nationella säkerhetsintressen som riksdagen beslutat. Uppdraget ska redovisas senast den 31 maj 2013.

Vid utskottets sammanträde den 16 april 2013 informerade försvarsminister Karin Enström om frågor som skulle tas upp vid försvarsministrarnas möte inom ramen för ministerrådet för utrikes frågor den 23 april 2013, bl.a. försvarsindustri- och försvarsmarknadsfrågor som ett led i arbetet inför Europeiska rådets möte i december 2013. Försvarsministern framhöll att regeringen för en aktiv dialog med kommissionen om inriktningen i dessa frågor. Regeringens hållning är att så långt möjligt främja en fri och öppen europeisk försvarsindustrimarknad med konkurrens på lika villkor, bl.a. genom att säkerställa en harmoniserad tillämpning av försvarsupphandlingsdirektivet. I ett öppet brev till kommissionen av den 19 mars 2013 har försvarsministern framfört att Sverige välkomnar kommissionens initiativ på området för ökad öppenhet och transparens och betonat att Sverige inte stöder initiativ som strider mot marknadsmässiga principer. Det framförs att Sverige anser att det även i framtiden måste finnas utrymme för nationella hänsyn, men att kommissionen skulle kunna verka för en mer restriktiv tillämpning av undantagsklausulen (artikel 346). Att direktiven på försvarsmaterielområdet genomförs och att tillämpningen följs upp och utvärderas innan ytterligare lagstiftningsåtgärder vidtas är av största vikt, betonar det. Motsvarande synpunkter har även framförts i ett

brev av den 22 mars 2013 från exekutivkommittén för sexnationerssamarbetet (LoI), där Sverige för närvarande är ordförande, till företrädare i kommissionens arbetsgrupp för försvarsindustri- och marknadsfrågor.

Försvarsministern informerade vidare utskottet om att Europeiska försvarsbyråns (Eda) styrelse, som sammanträder i anslutning till rådet, kommer att uppmana Eda att ta initiativ för att stärka den europeiska försvarsindustrin och fördjupa det pågående samarbetet genom s.k. pooling och sharing på försvarsmaterielområdet.

Utskottets ställningstagande

Samarbetet mellan EU:s medlemsstater inom det försvars- och säkerhetspolitiska området har fördjupats de senaste åren. Samarbetet är mellanstatligt och innebär inte att medlemsstaterna har gjort avkall på sin nationella suveränitet. Samtidigt finns det en europeisk samsyn i fråga om att säkerhetspolitiska och försvarsindustriella utmaningar för Europa endast kan lösas i samverkan.

I riksdagens inriktningsbeslut för Försvarsmakten konstateras att ett användbart, tillgängligt och flexibelt försvar förutsätter en effektiv materielförsörjning. Detta förutsätter i sin tur både internationellt materielsamarbete, som möjliggör interoperabilitet och upprätthållandet av förmågor som annars skulle ha varit för kostsamma, och en välfungerande försvarsindustrimarknad där rätt materiel kan anskaffas på ett kostnadseffektivt sätt. Utskottet noterar att man i den sjupartiuppgörelse som ingåtts i utskottet om försvarets materielförsörjning ställt sig bakom dessa principer och konstaterat att det är Försvarsmaktens operativa behov som ska styra anskaffningen av materiel.

Utskottet anser, liksom tidigare, att en mer öppen och transparent europeisk försvarsindustrimarknad ligger i Sveriges intresse. Den i Sverige verksamma försvarsindustrin är en av de mest utvecklade i Europa och starkt exportberoende och gynnas därmed av en större avsättningsmarknad där produktens kvalitet och pris är avgörande. Sverige har därför ställt sig positivt till genomförandet av det europeiska försvarsupphandlingsdirektivet, som syftar till att skapa en mer öppen och effektiv försvarsmaterielmarknad inom EU. De möjligheter direktivet erbjuder när det gäller att tillvarata viktiga aspekter såsom försörjningstrygghet och informationssäkerhet har också ansetts minska behovet av att göra undantag från EU:s regelverk av skäl som kan hänföras till nationell säkerhet. Samtidigt har utskottet betonat vikten av att hänsyn till väsentliga nationella säkerhetsintressen även fortsättningsvis ska kunna medföra undantag från konkurrensutsatt upphandling på försvarsmaterielområdet, helt i enlighet med de undantag som medges enligt EU-direktivet.

Utskottet ser positivt på att kommissionen övervakar och följer upp införlivandet och tillämpningen av försvarsupphandlingsdirektivet för att säkerställa en harmoniserad tillämpning av bestämmelserna i medlemsstaterna.

Utskottet välkomnar vidare att regeringen har tagit initiativ till en uppföljning på området som också ska beakta hur andra medlemsstater arbetar med nationella strategier för att identifiera och värna väsentliga säkerhetsintressen. Utskottet förutsätter att regeringen, i enlighet med vad riksdagen tidigare uttalat i frågan, definierar de väsentliga säkerhetsintressen som enligt EU:s regelverk kan motivera avsteg från konkurrensupphandling och inleder ett långsiktigt utvecklingsarbete.

Med hänvisning till vad som anförts ovan gör utskottet bedömningen att motionärernas ståndpunkter i frågan i huvudsak ligger i linje med regeringens och att det som eftersträvas i motion 2012/13:U12 yrkande 25 till viss del kommer att tillgodoses. Utskottet föreslår därför att motionen avstyrks.

Stockholm den 2 maj 2013

På försvarsutskottets vägnar

Peter Hultqvist

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Peter Hultqvist (S), Cecilia Widegren (M), Hans Wallmark (M), Åsa Lindestam (S), Annicka Engblom (M), Peter Jeppsson (S), Anders Hansson (M), Kent Härstedt (S), Allan Widman (FP), Clas-Göran Carlsson (S), Staffan Danielsson (C), Anna-Lena Sörenson (S), Johan Forssell (M), Peter Rådberg (MP), Mikael Oscarsson (KD), Mikael Jansson (SD) och Torbjörn Björlund (V).

Avvikande meningar

1. Europeisk försvarsindustri (S)

Peter Hultqvist (S), Åsa Lindestam (S), Peter Jeppsson (S), Kent Härstedt (S), Clas-Göran Carlsson (S) och Anna-Lena Sörenson (S) anför:

Sverige har, som militärt alliansfri stat, en lång tradition av en stark nationell försvarsindustri som inte bara försett och förser landet med materiel utan också med kunskap och oberoende samt tillgång till viktiga militära och industriella samarbeten. Sverige tjänar på att ha en internationellt konkurrenskraftig försvarsindustri, såväl ur ett strategiskt säkerhetspolitiskt perspektiv som ur ett industripolitiskt perspektiv.

Socialdemokraterna anser att Sverige ska ta aktiv del i att stärka Europas försvarsindustri genom att uppmuntra och stödja svensk medverkan i industriellt samarbete som också gynnar svenskt försvar och svensk säkerhet. Vi anser också att Sverige ska delta i genomförandet av direktiven om offentlig upphandling och om överföringar inom EU. Vi sympatiserar i grunden med en utveckling mot en mer konkurrensutsatt marknad på försvarsmaterielområdet. Svensk försvarsindustri kan ha mycket att vinna på ett öppet upphandlingsförfarande i samtliga medlemsländer. Vi vill emellertid varna för en alltför naiv tilltro till marknadskrafterna inom detta område och framhålla att svensk försvarsindustri riskerar att drabbas hårt om tillämpningen av bestämmelserna skiljer sig åt mellan länderna. Blickar vi ut över Europa kan vi konstatera att försvarsmaterielmarknaden ännu är i grunden politisk. På många håll är handeln med försvarsmateriel till och med en erkänd del av ländernas säkerhets-, försvars-, utrikes- och näringspolitik. De stater som inte har någon klar vilja med sin försvarsindustri och hur man ska förhålla sig till denna utveckling kommer att få se sin industri försvinna och därmed vara hänvisade till andra stater även vad gäller den materiel som är mest känslig och hemlig. Sverige saknar fortfarande en försvarsindustriell strategi och skiljer sig i det avseendet från andra stater på motsvarande teknologiska nivå.

Sveriges hållning vad gäller försvarsmaterielsamarbetet inom EU och strategin för en gemensam försvarsmarknad måste ta hänsyn till kärnfrågan om försvarets behov av inhemsk materielförsörjning i ett skarpare läge och den svenska försvarsindustrins överlevnad. Utan ett intimt samarbete mellan statsmakten och försvarsmakten kommer Sverige långsiktigt att förlora kompetens, arbetstillfällen och försvarsförmåga. En tydlig medvetenhet om den inhemska försvarsindustrins betydelse för Sverige bör vara vägledande i Sveriges arbete på europeisk nivå för att stärka försvarsindustrin i EU.

Försvarsutskottet har vid ett flertal tillfällen uttalat sig om vikten av att regeringen säkerställer svenska säkerhetsintressen och värnar den svenska försvarsindustrins ställning i Europa. I den sjupartiuppställning som ingicks i utskottet underströks regeringens ansvar för att definiera de nationella

säkerhetsintressen som kan motivera avsteg från konkurrensupphandling samt för att inleda ett strategiskt utvecklingsarbete tillsammans med försvarsindustrin för att säkerställa utveckling av sådan försvarsmateriel som kan kopplas till dessa säkerhetsintressen. I överenskommelsen ingick också att regeringen löpande skulle informera riksdagen om arbetet. Socialdemokraterna menar att regeringen måste vidta mer aktiva och kraftfulla åtgärder för att leva upp till intentionerna i uppgörelsen.

Mot bakgrund av vad som anförts ovan delar vi inte utskottsmajoritetens bedömning att regeringens arbete och utskottets ställningstagande motsvarar intentionerna i vårt yrkande och att detta därför kan avstyrkas. Vi anser att motion 2012/13:U12 (S) yrkande 25 bör bifallas.

2. Svenskt deltagande i internationella insatser (SD)

Mikael Jansson (SD) anför:

Sverigedemokraterna kan inte ställa sig bakom den utveckling som sker i EU, dvs. att alltmer av utrikes- och säkerhetspolitiken förflyttas från respektive medlemsland till EU och dess utrikestjänst. Vi är inte principiellt emot svenskt deltagande i internationella insatser och ifrågasätter inte att flera av de insatser som EU utför har goda syften. Dock oroas vi av att Sverige alltmer engagerar sig i internationella militära insatser som beslutats på överstatlig nivå och med begränsat inflytande för riksdagen, eftersom detta i praktiken innebär att Sverige är med i en militär allians. Det är tveksamt, menar vi, om denna förändring i svensk utrikespolitik är förankrad hos svenska folket. Sverigedemokraterna anser därför att regeringen inom EU ska verka för att säkerhets- och försvarspolitik i huvudsak ska ligga på respektive medlemsland och att samarbete, då det är nödvändigt, ska ske på mellanstatlig basis.

Jag tillstyrker därmed motion 2012/13:U13 av Björn Söder m.fl. (SD) yrkande 5.

3. Den gemensamma säkerhets- och försvarspolitik (V)

Torbjörn Björlund (V) anför:

Sverige har sakta men säkert övergivit en traditionell och framgångsrik säkerhetspolitik som byggt på militär alliansfrihet, nedrustning, fredliga lösningar på konflikter, stöd till FN och solidaritet med tredje världen.

Vänsterpartiet anser att internationell säkerhet ska vila på samarbete och ett starkt globalt regelverk under FN:s ledning och att Sverige bör inrikta sin internationella säkerhetspolitik på att förebygga kriser och hjälpa människor som drabbats av krig och katastrofer att återuppbygga sina samhällen. Vi har redan tidigare reserverat oss mot att Sverige som ramnation leder en av EU:s stridsgrupper under det första halvåret 2015. Sverige är officiellt fortfarande militärt alliansfritt, men genom att delta i den nordiska stridsgruppen 2015 anser vi att Sverige har frångått kravet på att svenska militära insatser internationellt alltid ska ha FN-mandat. För att

Sverige ska bli trovärdigt i sitt internationella engagemang krävs en oberoende utrikespolitik och militär alliansfrihet. Fredsskapande, fredsbevarande och fredsfrämjande åtgärder ska enbart ske på FN:s uppdrag. Vänsterpartiet menar därför att Sverige bör lämna samtliga åtaganden i den nordiska stridsgruppen 2015.

Vad gäller EU:s arbete för att stärka och utveckla den europeiska försvarsindustrin och skapa en gemensam försvarsmaterielmarknad anser Vänsterpartiet att detta utgör ännu ett steg mot ett gemensamt militärt samarbete inom EU, med målet att bygga upp ett gemensamt militärt försvar. Med den försvarsindustristrategi som nu utarbetas på EU-nivå kommer ännu större fokus att läggas vid lösningar som gynnar marknadskrafter och ekonomiska aktörer. Det är en utveckling vi i grunden motsätter oss, då vi värnar en oberoende och militärt alliansfri utrikes- och säkerhetspolitik. Det finns därför all anledning att se till att vi har en strategi för svensk försvarsindustri som gör att vi har en mycket större egenförsörjning. Vänsterpartiet anser att Sverige bör lämna samarbetet inom Europeiska försvarsbyrån (Eda), som är en del av EU:s militarisering och upprustning.

Ett ökat samarbete avseende upphandling av krigsmateriel torde dessutom försvåra möjligheterna att skärpa den svenska regleringen av krigsmaterielimporten, något som Vänsterpartiet har krävt vid ett flertal tillfällen. Vi vill att Sverige ska vara en föregångare genom sin lagstiftning om svensk export och import av vapen och krigsmateriel. Det svenska övergripande målet måste vara att den totala vapenhandeln i världen minskar, och Sverige bör därför motsätta sig alla riktlinjer eller regelverk inom EU som kan leda till att vår möjlighet att reglera vapenhandeln begränsas. Vapenexporten ska avvecklas, inte effektiviseras.